

KT

Kunnalliset perhepäivähoitajat

Selvitys lukumääristä, työajoista
ja palkkauksesta huhtikuussa 2021

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT

***Kunnalliset perhepäivähoitajat. Selvitys lukumääristä,
työajoista ja palkkauksesta huhtikuussa 2021.***

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Helsinki 2021

Raportin tekijä:
johtava työmarkkinatutkija Anne Hotti, KT

Taitto: Vitale Ay
Kansikuva: Eeva Anundi

1. painos
Verkkajulkaisun ISBN 978-952-7465-10-3

Julkaisu ladattavissa kt.fi

Kunta- ja hyvinvointialue-
työnantajat KT
Toinen linja 14
00530 HELSINKI
puh. 09 7711
www.kt.fi

Sisällys

Tiedustelun tarkoitus ja aineisto	4
Osa I KUNNALLISEN PERHEPÄIVÄHOIDON ERI MUODOT JA ERÄITÄ OMASSA KODISSAAN TYÖSKENTELEVIENT PERHEPÄIVÄHOITAJIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ.....	5
1 Perhepäivähoitajien lukumäärä	6
1.1 Omassa kodissaan työskentelevät perhepäivähoitajat.....	6
1.2 Ryhmäperhepäivähoitajat	7
1.3 Kolmiperhepäivähoitajat ja muut lapsen kodissa työskentelevät perhepäivähoitajat	7
1.4 Ainoastaan varahoitajina toimivat perhepäivähoitajat.....	7
2 Hoidossa olevien lasten lukumäärä	8
2.1 Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien hoidossa olevat lapset.....	8
2.2 Ryhmäperhepäivähoidossa olevat lapset	8
2.3 Kolmiperhepäivähoidossa ja muussa lapsen kodissa tapahtuvassa hoidossa olevat lapset.....	8
3 Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien palkkaus- ja työaika huhtikuussa 2021	9
3.1 Hoitajilta varattujen ja aktivoituneiden hoitopaikkojen lukumäärä 6.4.2021.....	9
3.2 Käytössä oleva työaikajakso	9
3.3 Lasten varahoidon järjestäminen	10
3.4 KVTES:n palkkausluvun II 9 § mukaisten tehtäväkohtaisen palkan vaativuustekijöiden käyttö	10
3.5 Perhepäivähoitajasopimusta parempien etuuksien käyttö kunnissa.....	11
Osa II OMASSA KODISSAAN TYÖSKENTELEVÄT KUNNALLISET PERHEPÄIVÄHOITAJAT HUHTIKUUSSA 2021.....	12
4 Hoitopaikkojen lukumäärä	13
4.1 Perhepäivähoitajien palkkaryhmä ja hoitopaikan hinta.....	13
4.2 Yli viiden tunnin hoitopaikat	13
4.3 Enintään viiden tunnin hoitopaikat.....	14
4.4 Hoitopaikkojen yhteismäärä.....	14
5 Perhepäivähoitajan työaika ja palkkaus huhtikuussa 2021	16
5.1 Käytetyt työaikajaksot ja tietojen muunto kuukausitasolle.....	16
5.2 Perhepäivähoitajien työaika huhtikuussa 2021.....	17
5.3 Perhepäivähoitajien palkkauksen rakenne pääpiirteissään.....	17
5.4 Peruskuukausipalkasta kokonaisansioon.....	17
Liitetaulukot	19

Tiedustelun tarkoitus ja aineisto

Tämän tiedustelun avulla selvitettiin kunnallisten perhepäivähoitajien ja heillä hoidossa olevien lasten lukumääriä, työ- ja hoitoaikoja sekä palkkausta. Lisäksi tiedustelussa selvitettiin eräitä omassa kodissaan työskenteleviin perhepäivähoitajiin liittyviä erityiskysymyksiä.

Lukumäärätiedot on kerätty kaikkiin kuntiin lähetetyllä tiedustelulla ja työaika- ja palkkaustiedot otoskuntiin lähetetyllä tiedustelulla. Molempiin tiedusteluihin vastattiin huhtikuun 2021 tilanteen mukaisesti.

Tiedustelun tuloksia tarvitaan neuvottelutoiminnassa sekä perhepäivähoitajien palkkaus- ja työaikajärjestelmien kehittämistyössä. Edellisistä tiedusteluista saamamme palautteen mukaan kerätyistä tiedoista on ollut hyötyä myös kunnille itselleen.

Tiedustelulomake A lähetettiin kaikkiin kuntiin ja se koski kaikkia eri perhepäivähoidon muotoja. Tiedustelulomake B lähetettiin otokseen valittuihin 53 kuntaan ja se koski pelkästään omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia.

Tiedusteluun vastaaminen aiheutti kunnissa runsaasti työtä. Tiedusteluun vastattiin kattavasti ja lomakkeet oli täytetty huolellisesti. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT kiittää kaikkia tiedusteluun vastanneita!

Perhepäivähoitajia koskevia tiedusteluja on tehty KT:ssa aikaisemmin vuosina 1981, 1985, 1989, 1992, 1996, 1999, 2003, 2006, 2010, 2013 ja 2017.

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT

OSA I

Kunnallisen perhepäivähoidon eri muodot ja eräitä omassa kodissaan työskenteleviin perhepäivähoitajiin liittyviä erityiskysymyksiä

Tässä osassa on esitetty kunnallisia perhepäivähoitajia koskevan tiedustelulomakkeen A avulla kerätyt tiedot. Tiedustelulomake lähetettiin kaikkiin kuntiin ja siinä kerättiin lukumäärätiedot perhepäivähoitajista ja heillä hoidossa olevista lapsista. Lukumäärätiedot koskevat kaikkia perhepäivähoidon eri muotoja eli omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia, ryhmäperhepäivähoitajia, kolmiperhepäivähoitajia ja muita lapsen kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia sekä varahoitajia.

Perhepäivähoitajien lukumäärä

Tiedustelu koski kaikkia perhepäivähoitajia, joilla oli 6.4.2021 voimassa oleva työsuhde kuntaan. Perhepäivähoitajan tiedot ilmoitettiin eri perhepäivähoitajaryhmään sen mukaan, mihin tehtävään hänet on voimassa olevan työ sopimuksensa perusteella otettu. Palkattomiin kuuluvat palkattomalla työvapaalla, lomautettuna tms. ilman palkkaa olevat hoitajat.

Tiedustelussa eivät olleet mukana Ahvenanmaan kunnat. Vastaus saatiin 212 kunnan perhepäivähoitajista. Tilastokeskuksen kuntasektorin lokakuun 2020 palkkatilaston mukaan perhepäivähoitajia työskenteli 264 kunnassa. Tämän perusteella tiedusteluun olisi jättänyt vastaamatta 52 kuntaa. Tiedusteluun vastaamatta jättäneiden kuntien palveluksessa työskenteli kuitenkin arviolta vain noin 222 perhepäivähoitajaa eli noin 6 prosenttia kaikista perhepäivähoitajista.

Yhteenvedossa on mukana tiedot yhteensä 3 395 perhepäivähoitajasta. Perhepäivähoitajista 3 001 oli tiedusteluaikana palkkaa saavia. Tämän lisäksi palkattomalla työvapaalla tms. ilman palkkaa olevia perhepäivähoitajia oli yhteensä 183. Perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt rajusti vuosikymmenten aikana. Kunnallisia perhepäivähoitajia oli vuonna 1990 n. 27 000, vuonna 2000 n. 19 000 ja vuonna 2010 n. 11 000.

Omassa kodissaan työskentelevien palkkaa saavien perhepäivähoitajien kokonaismäärä on vähentynyt edelliseen vuoden 2017 tiedusteluun verrattuna 1 454 hoitajalla. Ryhmäperhepäivähoitajien määrä on vähentynyt 560 hoitajalla ja kolmiperhepäivähoitajien määrä oli vähentynyt 50 hoitajalla.

Tilastokeskuksen kuntasektorin palkkatilaston mukaan perhepäivähoitajien ikä oli lokakuussa 2020 keskimäärin 51 vuotta. Perhepäivähoitajien määrän vähenemiseen on osaltaan vaikuttanut voimakas eläköityminen ja se, että eläköityvien tilalle ei ole useinkaan tullut uusia perhepäivähoitajia. Kevan tietojen mukaan nyt työssä olevista perhepäivähoitajista vajaa puolet siirtyy eläkkeelle seuraavan kymmenen vuoden kuluessa.

1.1 Omassa kodissaan työskentelevät perhepäivähoitajat

Suurin osa eli 75 % palkkaa saavista perhepäivähoitajista oli omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia. Tiedusteluun vastanneissa kunnissa heitä oli yhteensä 2 250. Näistä valtaosa eli 2 240 (99,6 %) oli täyttä työaikaa tekeviä ja vain 10 (0,4 %) oli osa-aikatyötä tekeviä hoitajia.

Perhepäivähoitajia, joilla oli soveltuva ammatillinen tutkinto (palkkaryhmä 12PPH001) oli 1 676 eli hoitajista 74,5 %. Niitä perhepäivähoitajia, joilla tällaista tutkintoa ei ole (palkkaryhmä 12PPH002) oli 574 eli 25,5 % hoitajista. Palkattomana olevia omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia oli 6.4.2021 yhteensä 142.

1.2 Ryhmäperhepäivähoitajat

Palkkaa saavia ryhmäperhepäivähoitajia oli tiedusteluun vastanneissa kunnissa 6.4.2021 yhteensä 624 eli 20,8 % kaikista perhepäivähoitajista. Palkattomana olevia ryhmäperhepäivähoitajia oli lisäksi 36. Ryhmäperhepäiväkotien lukumäärä oli 270.

Ryhmäperhepäiväkodissa työskenteli keskimäärin 2,3 ryhmäperhepäivähoitajaa.

1.3 Kolmiperhepäivähoitajat ja muut lapsen kodissa työskentelevät perhepäivähoitajat

Palkkaa saavia kolmiperhepäivähoitajia ja muita lapsen kodissa työskenteleviä perhepäivähoitajia oli tiedustelun mukaan yhteensä vain 54 eli 1,8 % kaikista perhepäivähoitajista. Palkattomana olevia kolmiperhepäivähoitajia oli yksi.

1.4 Ainoastaan varahoitajina toimivat perhepäivähoitajat

Ainoastaan varahoitajina toimivia perhepäivähoitajia oli 6.4.2021 palkkaa saavina 73 hoitajaa eli 2,4 % kaikista perhepäivähoitajista. Palkattomana oli 4 hoitajaa.

Varahoitajat työskentelevät yleensä päiväkotien yhteydessä olevissa varahoitopisteissä tai ryhmäperhepäiväkodeissa. Monissa kunnissa on myös kiertäviä perhepäivähoitajia sekä varahoitajia, jotka hoitavat lapsia omassa kodissaan. Joissain kunnissa on pelkästään varahoitoon tarkoitettuja päiväkoteja/ryhmäperhepäiväkoteja.

Kunnallisten perhepäivähoitajien lukumäärä 6.4.2021

	Palkkaa saavat			Palkattomana olevat			Yhteensä		
	Lkm	%	%	Lkm	%	%	Lkm	%	%
Omassa kodissaan työskentelevät perhepäivähoitajat	2 250	100,0	75,0	142	100,0	77,6	2 392	100,0	70,5
Täyttä työaikaa tekevät, joista	2 240	99,6		142	100,0		2 382	99,6	
12PPH001	1 670	74,2		116	81,7		1 786	74,7	
12PPH002	570	25,3		26	18,3		596	24,9	
Osa-aikatyötä tekevät, joista	10	0,4					10	0,4	
12PPH001	6	0,3					6	0,3	
12PPH002	4	0,2					4	0,2	
Ryhmäperhepäivähoitajat	624		20,8	36		19,7	660		19,4
Kolmiperhepäivähoitajat ja muut lapsen kodissa työskentelevät perhepäivähoitajat	54		1,8	1		0,5	55		1,6
Ainoastaan varahoitajina toimivat perhepäivähoitajat	73		2,4	4		2,2	288		8,5
Kaikki yhteensä	3 001		100,0	183		100,0	3 395		100,0

Hoidossa olevien lasten lukumäärä

Perhepäivähoidossa oli tiedustelun mukaan 11 545 lasta 6.4.2021. Kaikista eri perhepäivähoitomuodoissa hoidossa olevista lapsista perhepäivähoitajan omassa kodissa hoidossa oli 75,2 %, ryhmäperhepäivähoidossa 23,2 %, kolmiperhepäivähoidossa 1,6 % lapsista.

Omassa kodissaan työskentelevillä perhepäivähoitajilla hoidossa olevien lasten määrä on vähentynyt 2017 toukokuusta 4 741 lapsella. Ryhmäperhepäivähoidossa olevien määrä on vähentynyt 2 269 lapsella ja kolmiperhepäivähoidossa olevien lasten määrä on vähentynyt 101 lapsella.

2.1 Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien hoidossa olevat lapset

Omassa kodissaan työskentelevillä perhepäivähoitajilla oli 6.4.2021 hoidossaan yhteensä 8 685 lasta. Koska omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien lukumäärä on vähentynyt viime vuosina, on vastaavasti myös tässä perhepäivähoitomuodossa olevien lasten määrä vähentynyt samaa vauhtia.

Yhdellä perhepäivähoitajalla oli hoidossaan keskimäärin 3,9 lasta. Suhdeluku on laskettu jakamalla hoidossa olevien lasten lukumäärä palkkaa saavien perhepäivähoitajien lukumäärällä.

2.2 Ryhmäperhepäivähoidossa olevat lapset

Ryhmäperhepäivähoidossa olevia lapsia oli yhteensä 2 671. Yhtä palkkaa saanutta ryhmäperhepäivähoitajaa kohden oli hoidettavana keskimäärin 4,3 lasta.

2.3 Kolmiperhepäivähoidossa ja muussa lapsen kodissa tapahtuvassa hoidossa olevat lapset

Kolmiperhepäivähoidossa olevia lapsia oli yhteensä 189. Yhdellä palkkaa saavalla kolmiperhepäivähoitajalla oli hoidossaan keskimäärin 3,5 lasta.

Perhepäivähoidossa olevien lasten lukumäärä 6.4.2021

	lkm	%
Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien hoidossa olevia lapsia	8 685	75,2
Ryhmäperhepäivähoidossa olevia lapsia	2 671	23,2
Kolmiperhepäivähoidossa olevia lapsia	189	1,6
Yhteensä	11 545	100,0

Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien palkkaus- ja työaika

3.1 Hoitajilta varattujen ja aktivoituneiden hoitopaikkojen lukumäärä 6.4.2021

Perhepäivähoitajan peruspalkka määräytyy hoitajalta varattujen hoitopaikkojen lukumäärän mukaan. Hoitopaikkoja on kahdenlaisia, yli viiden tunnin ja enintään viiden tunnin hoitopaikkoja. Hoitopaikka voidaan varata toistaiseksi tai määräajaksi.

Hoitopaikkoja oli tiedusteluun vastanneissa kunnissa 6.4.2021 yhteensä 8 788. Varatuista hoitopaikoista 8 380 (95,4 %) oli yli viiden tunnin hoitopaikkoja. Näistä 96,7 % oli varattu toistaiseksi ja vain 3,3 % määräajaksi. Enintään viiden tunnin hoitopaikkoja oli 408 (4,6 %). Näistä 82,8 % oli varattu toistaiseksi ja 3,9 % määräajaksi.

Hoitajilta varattujen hoitopaikkojen lukumäärä 6.4.2021

	Yli viiden tunnin hoitopaikat		Enintään viiden tunnin hoitopaikat		Hoitopaikat yhteensä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Toistaiseksi varatut	8 105	96,7	338	82,8	8 443	96,1
Määräajaksi varatut	275	3,3	70	17,2	345	3,9
Yhteensä	8 380	100,0	408	100,0	8 788	100,0
%		95,4		4,6		100,0

3.2 Käytössä oleva työaikajakso

Tyypillisimmät kuntien käyttämät työaikajakset ovat 12, 26, 13 ja 6 viikon työaikajakset. 26 viikon työaikajakso vastaa noin puolta vuotta ja 12 ja 13 viikon työaikajakset noin kolmea kuukautta. Vuoden työaikajakso oli käytössä kahdeksassa tiedusteluun vastanneessa kunnassa.

Kunnassa käytössä olevien työaikajaksojen pituudet huhtikuussa 2021

Työaikajakson pituus viikkoa	Lkm	%
2	1	0,5
3	4	2,1
4	13	6,9
6	21	11,2
8	9	4,8
9	3	1,6
12	46	24,5
13	24	12,8
14	2	1,1
15	2	1,1
16	12	6,4
17	3	1,6
18	4	2,1
21	1	0,5
24	3	1,6
26	31	16,5
27	1	0,5
52	8	4,3
Kaikki yhteensä	188	100,0

3.3 Lasten varahoidon järjestäminen

Lasten varahoidon järjestämiseksi samankin kunnan sisällä joudutaan turvautumaan moniin eri keinoihin. Lapsia viedään varahoitoon päiväkoteihin, ryhmäperhepäiväkoteihin ja toisen omassa kodissaan työskentelevän perhepäivähoitajan hoidettaviksi. Useissa kunnissa päiväkodeissa on erillisiä varahoitopisteitä ja joissain kunnissa on pelkästään varahoitoon tarkoitettuja varapäiväkoteja tai ryhmäperhepäiväkoteja. Osassa kunnista on myös erikseen pelkästään varahoitajiksi palkattuja perhepäivähoitajia tai kiertäviä perhepäivähoitajia. Joissain kunnissa vanhemmat saavat hyvityksen päivähoitomaksusta, jos pystyvät järjestämään varahoidon itse.

Miten perhepäivähoidossa olevien lasten varahoito on järjestetty? Voit valita useamman vaihtoehdon.

	Lkm	%
Päiväkodissa	188	54,3
Ryhmäperhepäiväkodissa	50	14,5
Toisen omassa kodissaan työskentelevän perhepäivähoitajan luona	82	23,7
Muuten	26	7,5

3.4 KVTES:n palkkausluvun II 9 § mukaisten tehtäväkohtaisen palkan vaativuustekijöiden käyttö

Valtaosassa kunnista (77,8 %) olivat käytössä KVTES:n palkkausluvun II 9 § mukaiset tehtäväkohtaisen palkan mukaiset vaativuustekijät.

43 kuntaa ilmoitti, että ko. tehtäväkohtaisen palkan mukaiset vaativuustekijät eivät ole käytössä. Joillakin kunnista tehtävien vaativuuden arviointityö oli tiedusteluvaiheessa vielä kesken. Muutamassa kunnassa tehtävien vaativuuden arviointi ei ollut ollenkaan käytössä. Syyksi tähän kerrottiin, että heillä perhepäivähoitajien tehtävissä ei ole vaativuuseroja.

Ovatko KVTES:n palkkausluvun II 9 § mukaiset tehtäväkohtaisen palkan vaativuustekijät käytössä?

	Lkm	%
On	151	77,8
Ei ole	43	22,2
Yhteensä	229	100,0

3.5 Perhepäivähoitajasopimusta parempien etuuksien käyttö kunnissa

Kunnista 85 (43,6 %) on sopinut paikallisesti omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien KVTES:n liitettä 12 paremmista etuuksista. Lisäksi 29 (14,9 %) kuntaa ilmoitti, että ei ole tehnyt varsinaista paikallista sopimusta paremmista etuuksista, mutta asiasta on joko sovittu työsopimuksessa tai tehty muu työnantajan päätös asiasta.

KVTES:n liitettä 12 parempien etuuksien käyttö huhtikuussa 2021

	Lkm	%
On tehty paikallinen sopimus	85	43,6
Ei ole, mutta on joko sovittu työsopimuksella tai tehty muu työnantajan päätös asiasta	29	14,9
Ei ole	81	41,5
Kaikki yhteensä	195	100,0

Eniten paikallisia sopimuksia tai päätöksiä on tehty valtakunnan sopimusta korkeammasta hoitopaikan hinnasta (53,3 % kunnista) tai että kaikille hoitajille maksetaan palkka tietyn hoitopaikkamäärän mukaan, valtaosalla näistä 4 hoitopaikan mukaan. Alla jakauma parempien etuuksien käytöstä huhtikuussa 2021. Kohdassa muut paremmat etuudet mainittiin mm. Kuntaliiton suosituksia korkeammat kustannusten korvaukset ja mahdollisuus käyttää tietty aika työajasta toiminnan suunnitteluun, tiimi-palaveriin tai siivoukseen.

	Lkm	%
Korkeampi hoitopaikan hinta	105	53,3
Kaikille palkka esim. 3, 4, 4,5 hoitopaikan mukaan, minkä mukaan?	57	28,9
Kuukausipalkkasopimus	25	12,7
Oma TVA-luokitus	87	44,2
Oma lapsi lasketaan/voidaan laskea hoitoryhmään	52	26,4
Omia korvauksia hoitoisuudesta, mitä?	50	25,4
Erikseen sovittu/päätetty tilapäisestä siirrosta	14	7,1
Hoitopaikan irtisanomisaika on pidempi kuin KVTES liite 12 5 § 3 mom.	13	6,6
Muuta, mitä?	35	17,8

OSA II

Omassa kodissaan työskentelevät kunnalliset perhepäivähoitajat

Tässä osassa on esitetty omassa kodissaan työskenteleviä kunnallisia perhepäivähoitajia koskevan tiedustelulomakkeen B avulla kerätyt tiedot.

Tiedustelu koski jokaista otoskunnan palveluksessa olevaa perhepäivähoitajaa, joka hoitaa lapsia omassa kodissaan (KVTES liite 12) ja joka on ollut kokoaikaisessa työsuhteessa koko huhtikuun 2021. Tiedustelu ei koskenut osa-aikaisia perhepäivähoitajia eikä ryhmäperhepäivähoitajia, kolmiperhepäivähoitajia, varahoitajia tms.

Perhepäivähoitajien palkkaus on selvitetty yksityiskohtaisesti palkkatekijöittäin.

Tiedot kerättiin tilastollisesti edustavana otantatutkimuksena. Otokuntia oli 53, joista yhteenvedossa on mukana 44 kuntaa. Yhteenvedossa on tiedot vastanneiden otoskuntien 971 omassa kodissaan työskentelevästä perhepäivähoitajasta.

Hoitopaikkojen lukumäärä

Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien palkkaus perustuu hoitajilta varattujen hoitopaikkojen määrään. Hoitopaikka voidaan varata joko yli viideksi tunniksi tai enintään viideksi tunniksi päivässä. Hoitopaikka varataan joko toistaiseksi tai määräajaksi.

4.1 Perhepäivähoitajien palkkaryhmä ja hoitopaikan hinta

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaan omassa kodissaan työskentelevän perhepäivähoitajan palkkaryhmä ja hoitopaikasta maksettu korvaus määräytyivät huhtikuussa 2021 seuraavasti.

	Hoitopaikka on varattu keskimäärin	
	Yli 5 tunniksi	Enintään 5 tunniksi
Perhepäivähoitajalla on vähintään soveltuva ammatillinen tutkinto 12PPH001	426,00 €	213,02 €
Perhepäivähoitajalla ei em. tutkintoa 12PPH002	406,78 €	203,39 €

Tiedusteluun vastanneiden kuntien keskimääräiset hoitopaikan hinnat olivat seuraavat.

	Hoitopaikka on varattu keskimäärin	
	Yli 5 tunniksi	Enintään 5 tunniksi
Perhepäivähoitajalla on vähintään soveltuva ammatillinen tutkinto 12PPH001	473 €	263 €
Perhepäivähoitajalla ei em. tutkintoa 12PPH002	453 €	257 €
Keskimäärin	468 €	260 €

4.2 Yli viiden tunnin hoitopaikat

Hoitajista 87,8 prosentilla oli varattu 4 yli viiden tunnin hoitopaikkaa. Keskimäärin hoitajaa kohden yli viiden tunnin hoitopaikkoja oli 3,9. Valtaosa yli viiden tunnin hoitopaikoista oli varattu toistaiseksi. Määräajaksi varattuja yli viiden tunnin hoitopaikkoja oli vain 3,1 prosentilla hoitajista.

Yli viiden tunnin hoitopaikkojen lukumäärä huhtikuussa 2021

Hoitopaikkojen lukumäärä	Toistaiseksi varatut		Määräajaksi varatut		Yhteensä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
0	25	2,6	941	96,9	0	0,0
1	2	0,2	5	0,5	2	0,2
2	8	0,8	3	0,3	10	1,0
3	64	6,6	4	0,4	69	7,1
4	844	86,9	13	1,3	853	87,8
5	28	2,9	5	0,5	37	3,8
Yhteensä	971	100,0	971	100,0	971	100,0
Keskimäärin	3,8		0,1		3,9	

4.3 Enintään viiden tunnin hoitopaikat

Enintään viiden tunnin hoitopaikkoja oli 11,9 prosentilla hoitajista. Suurimmalla osasta näistä hoitajista hoitopaikkoja oli vain yksi. Kaikkia hoitajia kohden laskettuna enintään viiden tunnin hoitopaikkoja oli keskimäärin 0,14. Enintään viiden tunnin hoitopaikoista oli varattu 71,6 % toistaiseksi.

Enintään viiden tunnin hoitopaikkojen lukumäärä huhtikuussa 2021

Hoitopaikkojen lukumäärä	Toistaiseksi varatut		Määräajaksi varatut		Yhteensä	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
0	888	91,5	938	96,6	855	88,1
1	76	7,8	28	2,9	104	10,7
2	6	0,6	3	0,3	9	0,9
3	1	0,1	1	0,1	2	0,2
6			1	0,1	1	0,1
Yhteensä	971	100,0	971	100,0	971	100,0
Keskimäärin	0,1			0,04		0,14

4.4 Hoitopaikkojen yhteismäärä

Jos yli viiden tunnin hoitopaikkaa käsitellään ns. kokopäiväpaikkana ja enintään viiden tunnin hoitopaikkaa ns. puolipäiväpaikkana eli jaetaan kahdella, saadaan keskimääräiseksi hoitopaikkojen lukumääräksi hoitajaa kohden 3,97 (eli $3,9 + 0,14/2$). Alla on edellä mainitulla tavalla laskettu hoitopaikkojen jakauma otoskunnissa.

Hoitopaikkojen yhteismäärä huhtikuussa 2021

Hoitopaikkojen lukumäärä	Perhepäivähoitajien lkm	%
1	1	0,1
2	9	0,9
3	56	5,8
3,5	7	0,7
4	762	78,5
4,5	96	9,9
5	37	3,8
5,5	3	0,3
Yhteensä	971	100,0
Keskimäärin	4,0	

Perhepäivähoitajan työaika ja palkkaus

5.1 Käytetyt työaikajaksot ja tietojen muunto kuukausitasolle

Kunnilla on mahdollisuus valita käyttämänsä työaikajakson pituus. Tiedusteluun vastanneissa kunnissa työaikajaksojen pituudet vaihtelivat neljästä viikosta yhden vuoden mittaisiin työaikajaksoihin.

Osa tiedusteltavista palkkatekijöistä ilmoitettiin jo valmiiksi kuukausitasolla koko huhtikuulta 2021. Osa perhepäivähoitajien työaika- ja palkkatiedoista ilmoitettiin kunnassa käytetyn työaikajakson ajalta. Kaikki työaikajaksolta ilmoitetut työaika- ja palkkaustiedot on muutettu tässä yhteenvedossa kuukausitasolle jakamalla ilmoitetut tunnit ja eurot käytetyn työaikajaksojen viikkomäärällä ja kertomalla saatu tulos 4,35:llä (kuukaudessa viikkoja keskimäärin 4,35).

Pisimmillään käytettävä työaikajakso voi siis olla jopa vuoden mittainen. Mitä pidempi työaikajakso on käytössä, sitä enemmän niihin sisältyy vuosilomia sekä mahdollisia muita poissaoloja, kuten esimerkiksi sairauspoissaoloja. Erityisesti pitkistä työaikajaksoista kuukausitasolle muutetut työaika- ja palkkatiedot sisältävät siis pakostakin näitä poissaoloja. Poissaoloista johtuen työaikalisien osuus on pienempi kuin jos poissaolojaksoja ei sisältyisi aineistoon. Tämän takia tässä tiedusteluissa työaika- ja palkkavertailuihin otettiin mukaan vain ne perhepäivähoitajat, jotka olivat tosiasiansa olleet töissä vähintään keskimäärin 15 päivää käytössä oleva työaikajakso kuukausitasolle muutettuna.

Huhtikuulta 2021 ilmoitetut tiedot:

- Tehtäväkohtainen palkka
- Henkilökohtainen lisä
- Työkokemuslisä
- Määrävuosilisä
- Syrjäseutulisa
- Rekrytointilisä
- Muut varsinaisen palkan lisät yhteensä
- Päiväkohtainen erilliskorvaus satunnaisesti hoidossa olevasta lapsesta

Käytössä olevalta työaikajaksolta ilmoitettavat tiedot, jotka muutettu kuukausitasolle (taulukoissa ilmoitettu kuin olisivat huhtikuulta 2021):

- Lisätyö
- Ylityö
- Iltatyö
- Yötyö
- Lauantaityö

- Sunnuntaityö
- Varallaolo
- Toteutunut työaika
- Tosiasiallisesti tehdyt työpäivät
- Tasoittumisvapaapäivien määrä

5.2 Perhepäivähoitajien työaika huhtikuussa 2021

Perhepäivähoitajan työehtosopimuksen mukainen säännöllinen täysi työaika on keskimäärin 40 t/viikossa. Kun tämä keskimääräinen työaika muutetaan kuukausitasolle kertomalla se 4,35:llä, saadaan keskimääräiseksi työehtosopimuksen mukaiseksi täydeksi säännölliseksi työajaksi kuukaudessa 174 tuntia. Tiedustelussa mukana olevien perhepäivähoitajan toteutunut keskimääräinen tehty työaika oli siten 146 tuntia eli 84 % täydestä säännöllisestä työajasta eli 28 tuntia täyttä työaikaa lyhempi. Tähän ovat vaikuttaneet työaikajakson aikana pidetyt vuosilomat ja mahdolliset muut poissaolot.

Perhepäivähoitajilla oli kaikkia perhepäivähoitajia kohden laskettuna keskimäärin 1,5 tasoittumisvapaapäivää kuukautta kohden laskettuna. Tasoittumisvapaapäiviä oli 88 % perhepäivähoitajista. Heillä tasoittumisvapaapäiviä oli keskimäärin 1,7

5.3 Perhepäivähoitajien palkkauksen rakenne pääpiirteissään

Perhepäivähoitajan palkkausrakenne on pääpiirteissään samanlainen kuin muillakin KVTES:n piiriin kuuluvilla.

Perhepäivähoitajan palkkaus koostuu pääosin tehtäväkohtaisesta palkasta, joka määräytyy hoitopaikkojen määrän ja tehtävien vaativuuden mukaan, työkokemulisästä ja henkilökohtaisesta lisästä sekä erikseen maksettavista säännöllisen ja lisä- ylityöajan työaikakorvauksista. KVTES:n tulospalkkausta koskevat sopimusmääräykset koskevat myös perhepäivähoitajia.

Suurimpana erona KVTES:een on edelleen se, että ylityökorvauksena maksetaan kaikissa tilanteissa 40 prosentilla korotettu tuntipalkka ja yötyökorvaus on 15 % korottamattomasta tuntipalkasta. Satunnaisesti hoidossa olevasta lapsesta voidaan maksaa perhepäivähoitajille päiväkohtaista erilliskorvausta. Tuntipalkka lasketaan perhepäivähoitajilla jakamalla varsinainen palkka luvulla 174.

5.4 Peruskuukausipalkasta kokonaisansioon

Ansiotarkastelussa ovat mukana ne perhepäivähoitajat, joilla on kuukausitasolle muunnettuna keskimäärin vähintään 15 tosiasiallista työpäivää. Näitä hoitajia oli aineistossa yhteensä 734.

Perhepäivähoitajan kokonaisansioista keskimäärin 96,2 % muodostuu varsinaisesta palkasta. Työaikakorvauksista ylityökorvauksen osuus oli selvästi suurin. Ylityökorvauksen osuus perhepäivähoitajan kokonaisansioista oli keskimäärin 2,8 %. Ylityökorvausta maksettiin 70 %:lle perhepäivähoitajista. Muiden korvauksien osuus kokonaisansioista oli yhteensä vain 1 %.

Perhepäivähoitajan tehtäväkohtainen palkka oli huhtikuussa 2021 keskimäärin 1910 euroa. Työkokemulisää maksettiin keskimäärin 129 euroa, henkilökohtaista lisää 40 euroa sekä poistuvaa määrävuo- lisää keskimäärin 4 euroa. Ylityökorvauksia maksettiin keskimäärin 61 euroa. Muita korvauksia maksettiin keskimäärin 54 euroa huhtikuussa 2021.

Huhtikuun 2021 tarkastelujakson mukaisten palkkaerien avulla kuukausitasolle suhteutettu laskennallinen kokonaisansio oli otoskunnissa 2 198 euroa kuukaudessa. Tilastokeskuksen kuntasektorin palkkatilaston mukainen kokonaisansio lokakuussa 2020 lisättyinä vuoden 2021 sopimuskorotuksilla oli palkkahinnoittelukohdissa 12PPH001 ja 12PPH002 keskimäärin 2 119 euroa.

Liitetaulukot

1. Perhepäivähoitajan kokonaisansioden rakenne palkkatekijöittäin huhtikuussa 2021

Palkkatekijä	Keskimäärin €/kk/kaikki	% kokonais- ansioista	Saajien lkm	% kaikista	Keskimäärin €/kk/saaja
Tehtäväkohtainen palkka	1 910	86,9	734	100,0	1 910
Työkokemuslisä	129	5,9	670	91,3	141
Henkilökohtainen lisä	40	1,8	462	62,9	63
Määrävuosilisä	4	0,2	51	6,9	61
Syrjäseutulisiä	0	0,0	0	0,0	0
Rekryointilisä	1	0,0	3	0,4	121
Muut varsinaisen palkan lisät yhteensä	30	1,4	153	20,8	144
Varsinainen palkka (edellä mainitut lisät yht.)	2 113	96,2	734	100,0	2 441
Päiväkohtainen erilliskorvaus satunnaisesti hoidossa olevasta lapsesta	2	0,1	19	2,6	78
Lisätyökorvaus	1	0,1	42	5,7	20
Ylityökorvaus	61	2,8	451	70,4	100
Iltatyökorvaus	1	0,0	391	53,3	2
Yötyökorvaus	4	0,2	364	49,6	9
Lauantaityökorvaus	0	0,0	5	0,7	35
Sunnuntaityökorvaus	7	0,3	38	5,2	143
Varallaolokorvaus	7	0,3	37	5,0	147
Kokonaisansio (edellä mainitut lisät yht.)	2 198	100,0	734	100,0	2 198

2. Perhepäivähoitajan kokonaisansioiden rakenne hoitopaikkojen lukumäärän mukaan huhtikuussa 2021
(hoitopaikkojen lukumäärässä enintään 5 tunnin hoitopaikat jaettu kahdella)

Palkkatekijä	1	2	3	3,5	4	4,5	5	5,5	Yht.
Tehtäväkohtainen palkka	1 751	1 023	1 540	1 520	1 903	2 032	2 172	2 329	1 910
Työkokemuslisä		66	63	71	132	139	123	186	129
Henkilökohtainen lisä		17	12	9	43	29	33	99	40
Määrävuosilisä					4	4	11		4
Rekryointilisä					1				0
Muut varsinaisen palkan lisät yhteensä		66	43	113	22	54	60	266	30
Varsinainen palkka (edellä mainitut lisät yhteensä)	1 751	1 171	1 659	1 714	2 105	2 258	2 399	2 880	2 113
Päiväkohtainen erilliskorvaus satunnaisesti hoidossa olevasta lapsesta			3	0,0	1	3	7		2
Lisätyökorvaus			0,5	0,0	1	2	2		1
Ylityökorvaus		5	29	63	57	55	169	282	61
Illtatyökorvaus		0,1	1	1	1	1	2	0,4	1
Yötyökorvaus		0,3	4	6	4	2	9	9	4
Lauantaityökorvaus					0,3				0
Sunnuntaityökorvaus					8	12			7
Varallaolokorvaus					8	12			7
Kokonaisansio (edellä mainitut lisät yhteensä)	1 751	1 176	1 697	1 784	2 185	2 346	2 588	3 172	2 198
Lukumäärä	1	5	27	5	577	81	35	3	734
% hoitajista	0,1	0,7	3,7	0,7	78,6	11,0	4,8	0,4	100,0

3. Perhepäivähoitajan kokonaisansioiden rakenne hoitopaikkojen lukumäärän mukaan huhtikuussa 2021, % kokonaisansioista
(hoitopaikkojen lukumäärässä enintään 5 tunnin hoitopaikat jaettu kahdella)

Palkkatekijä	1	2	3	3,5	4	4,5	5	5,5	Yht.	
Tehtäväkohtainen palkka	100,0	87,0	90,8	85,2	87,1	86,6	83,9	73,4	86,9	
Työkokemuslisä		5,6	3,7	4,0	6,0	5,9	4,7	5,9	5,9	
Henkilökohtainen lisä		1,4	0,7	0,5	2,0	1,2	1,3	3,1	1,8	
Määrävuosilisä					0,2	0,2	0,4		0,2	
Rekryointilisä					0,0				0,0	
Muut varsinaisen palkan lisät yhteensä		5,6	2,5	6,3	1,0	2,3	2,3	8,4	1,4	
Varsinainen palkka	100,0	99,6	97,8	96,1	96,3	96,3	92,7	90,8	96,2	
Päiväkohtainen erilliskorvaus satunnaisesti hoidossa olevasta lapsesta			0,2	0,0	0,1	0,1	0,3		0,1	
Lisätyökorvaus			0,0	0,0	0,0	0,1	0,1		0,1	
Ylityökorvaus		0,4	1,7	3,5	2,6	2,3	6,5	8,9	2,8	
Illtatyökorvaus		0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	
Yötyökorvaus		0,0	0,3	0,3	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	
Lauantaityökorvaus					0,0				0,0	
Sunnuntaityökorvaus					0,4	0,5			0,3	
Varallaolokorvaus					0,4	0,5			0,3	
Kokonaisansio (edellä mainitut lisät yhteensä)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Lukumäärä	1	5	27	5	577	81	35	3	734	
% hoitajista	0,1	0,7	3,7	0,7	78,6	11,0	4,8	0,4	0,0	100,0

4. Perhepäivähoitajan kokonaisansioiden rakenne hoitopaikkojen lukumäärän mukaan huhtikuussa 2021
(hoitopaikkojen lukumäärässä enintään 5 tunnin hoitopaikat jaettu kahdella)

Palkkatekijä		Hoitopaikkojen lukumäärä								
		1	2	3	3,5	4	4,5	5	5,5	Yht.
Tehtäväkohtainen palkka	Kaikki/kk	1 751	1 023	1 540	1 520	1 903	2 032	2 172	2 329	1 910
	Saajien lkm	1	5	27	5	577	81	35	3	734
	Saajia %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Työkokemuslisä	Kaikki/kk		66	63	71	132	139	123	186	129
	Saajat €/kk		82	95	119	141	152	159	186	141
	Saajien lkm		4	18	3	541	74	27	3	670
	Saajia %		80,0	66,7	60,0	93,8	91,4	77,1	100,0	91,3
Henkilökohtainen lisä	Kaikki/kk		17	12	9	43	29	33	99	40
	Saajat €/kk		85	56	47	63	63	59	148	63
	Saajien lkm		1	6	1	395	37	20	2	462
	Saajia %		20,0	22,2	20,0	68,5	45,7	57,1	66,7	62,9
Määrävuosilisä	Kaikki/kk					4	4	11		4
	Saajat €/kk					61	61	62		61
	Saajien lkm					40	5	6		51
	Saajia %					6,9	6,2	17,1	0,0	6,9

Palkkatekijä	Hoitopaikkojen lukumäärä								
	1	2	3	3,5	4	4,5	5	5,5	Yht.
Rekrytointilisä	Kaikki/kk				1				0
	Saajat €/kk				121				121
	Saajien lkm				3				3
	Saajia %				0,5				0,4
Muut varsinaisen palkan lisät yhteensä	Kaikki/kk	66	43	113	22	54	60	266	30
	Saajat €/kk	164	194	283	133	152	131	266	144
	Saajien lkm	2	6	2	95	29	16	3	153
	Saajia %	40,0	22,2	40,0	16,5	35,8	45,7	100,0	20,8
Päiväkohtainen erilliskorvaus satunnaisesti hoidossa olevasta lapsesta	Kaikki/kk		2,8		1,3	2,7	6,8		1,7
	Saajat €/kk		75		90	108	47		78
	Saajien lkm		1		11	2	5		19
	Saajia %		3,7		1,9	2,5	14,3		2,6
Lisätyökorvaus	Kaikki/kk		0,5		1	2	2		1
	Saajat €/kk		12		46	7	72		20
	Saajien lkm		1		12	28	1		42
	Saajia %		3,7		2,1	34,6	2,9		5,7
Ylityökorvaus	Kaikki/kk	5	29	63	57	55	169	282	61
	Saajat €/kk	11	88	157	91	97	204	282	100
	Saajien lkm	2	9	2	360	46	29	3	451
	Saajia %	40,0	33,3	40,0	62,4	56,8	82,9	100,0	61,4

Palkkatekijä	Hoitopaikkojen lukumäärä								
	1	2	3	3,5	4	4,5	5	5,5	Yht.
Iltatyökorvaus	Kaikki/kk	0,1	1	1	1	1	2	0,4	1
	Saajat €/kk	0,3	3	1	2	1	3	1	2
	Saajien lkm	1	12	3	299	47	28	1	391
	Saajia %	20,0	44,4	60,0	51,8	58,0	80,0	33,3	53,3
Yötyökorvaus	Kaikki/kk	0,3	4	6	4	2	9	9	4
	Saajat €/kk	2	14	10	9	5	11	14	9
	Saajien lkm	1	8	3	284	39	27	2	364
	Saajia %	20,0	29,6	60,0	49,2	48,1	77,1	66,7	49,6
Lauantaityökorvaus	Kaikki/kk				0				0
	Saajat €/kk				35				35
	Saajien lkm				5				5
	Saajia %				0,9				0,7
Sunnuntaityökorvaus	Kaikki/kk				8	12			7
	Saajat €/kk				143	142			143
	Saajien lkm				31	7			38
	Saajia %				5,4				5,2
Varallaolokorvaus	Kaikki/kk				0,4	1			0,3
	Saajat €/kk				143	165			147
	Saajien lkm				31	6			37
	Saajia %				5,4				5,0